

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss om EU:s klimatmål 2040 och industriell koldioxidförvaltning

Er beteckning: KN2024/00503

Sammanfattning

Länsstyrelsen Västmanland välkomnar EU-kommissionens förslag om klimatmål till 2040. Baserat på EU:s vetenskapliga råds rapport förespråkar vi att EU bör införa ett klimatmål enligt alternativ 3, det vill säga en minskning av växthusgaser med 90-95% netto jämfört med 1990 års nivåer.

Länsstyrelsen välkomnar även kommissionens ambition att utveckla gemensamma styrdokument för industriell hantering av koldioxid.

EU:s klimatmål 2040

Avsnitt 2 Ambitious global climate action

Sveriges ekonomi är exportintensiv och Västmanland är ett av flera exportintensiva län. I länet finns en stor erfarenhet av internationell handel, innovation och produktutveckling. Utifrån kontakter med näringslivet i regionen delar därför Länsstyrelsen EU:s bedömning att det behövs ett utbyte med partnerskapsländer för att få kraft i den gröna omställningen.

Avsnitt 3.1 The target

Länsstyrelsen Västmanland förordar förslag 3, en minskning av växthusgaser med 90-95% netto jämfört med 1990 års nivåer. Detta för att minska klimatriskerna och säkra en hållbar framtid för framtida generationer. Det är det alternativ som styr vägen bort från ett kolberoende och ligger i linje med målet på 1,5 grad som fastställdes i Paris (COP21). Vid kontakt med näringslivet i Västmanland via vårt Miljö- och klimatråd, efterfrågas klara och tydliga riktlinjer för att kunna fatta nödvändiga investeringsbeslut för framtiden. Här är det viktigt att till exempel regler för utsläppshandel inte förändras med alltför korta intervall utan att de ligger fasta över en längre tid. Länsstyrelsen delar slutsatsen att omställningen blir samhällsekonomiskt mer utmanande ju längre den skjuts på framtiden, men vill samtidigt betona vikten av att omställningen sker på ett sätt som inte ökar orättvisor eller riskerar ställa

grupper i samhället mot varandra. Därutöver är det viktigt att hela kedjan av mål från EU-nivå till nationell nivå, regional nivå och slutligen lokal nivå hänger samman. En stor del av den praktiska omställningen behöver ske på lokal nivå och det är viktigt att säkerställa att den lokala nivån bidrar i nödvändig utsträckning till att målen på högre nivå nås. Länsstyrelsen i Västmanland ser det också som viktigt att jobba med energieffektivisering och en starkare lagstiftning och styrmedel inom området välkomnas.

Avsnitt 5 Conclusions and next step

I avsnittet tas intressekonflikter upp mellan olika aktörer. Här nämns jordbrukets uppgift som livsmedelsleverantör samtidigt som man ska minska koldioxidutsläpp. Här är det viktigt att det finns riktlinjer på nationell och regional nivå som kan vägleda länsstyrelser och kommuner i deras arbete. Det är angeläget att identifiera möjligheter att förena samhällsmål genom att använda till exempel kombinationslösningar. Ett exempel på sådana är de pilotanläggningar för att förena lantbruksproduktion med produktion av solex som finns i Västmanland.

Lantbruket har även en viktig roll att spela när det gäller ökad inlagring av kol i mark genom bland annat val av bruksmetoder.

För att underlätta den omställningen som krävs för att klara klimatmålet enligt ovan behöver samhället använda en rad olika styrmedel, varav flera tillämpas av länsstyrelserna. Men det offentliga borde även kunna tillgängliggöra finansiella medel på fler sätt än direkt stöd för energi- och klimatåtgärder. Det skulle exempelvis kunna handla om förmånliga lån, med generös ränta och återbetalningstid, samt ett tillåtande av högre risk i finansieringen än som är möjligt på rent kommersiella grunder.

Industriell koldioxidinlagring

Länsstyrelsen Västmanland välkomnar kommissionens ambition att förbättra marknaden för koldioxid. I övrigt anser vi att det är bra att man på EU-nivå vill likrikta prövningsprocessen.

Det är viktigt att i processen med val av plats för lagring av koldioxid beakta alla aspekter av lagring, utöver förutsättningarna i berggrunden: Finns det intressekonflikter och invändningar, framför allt på lokal nivå, som kan förutses och hur kan dessa i så fall hanteras. I detta sammanhang är transparens och förankring viktigt.

Därutöver kan ansvarsfrågan på lång sikt behöva klargöras.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen vill även framföra vikten av att omställningen till ett fossilfritt samhälle sker samordnat med arbetet med den nödvändiga klimatanpassning som måste ske. Flera av de åtgärder som behöver genomföras bidrar positivt till båda samhällsmålen. Ett sådant positivt exempel kan utgöras av restaurering och återställande av våtmarker. Samordning bidrar dessutom till ökad kostnadseffektivitet och kan öppna för fler finansieringslösningar.

Det är viktigt att skapa gynnsamma förutsättningar för och även driva på en samverkan och ett utbyte inom EU för lärande och utveckling. Det behöver säkerställas att detta når ner till lokal och regional nivå. För detta skulle statens institutioner kunna nyttjas, men då i samverkan med övriga aktörer i samhället. Härvidlag erbjuder länsstyrelserna en unik position som bör tas tillvara.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Johan Sterte med enhetschef Eva Skytt som föredragande. I den slutliga handläggningen har också handläggarna Måns Enander och Per Eriksson samt Avdelningschef Maria Ek medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.